

Meerjarenbegroting 2020-2024

OPO FURORE

 Adenium
OPO Furore & PCBO Smallerland e.o.

Inhoud

Afkortingen.....	3
Inleiding	5
1. Landelijke ontwikkelingen.....	6
2. Organisatieontwikkeling.....	8
2.1 Strategisch beleid 2019-2023	8
2.2 Ontwikkeling leerlingaantallen.....	8
2.3 Administratie, beheer en bestuur.....	9
2.4 Huisvesting.....	9
2.5 Personeel.....	10
2.6 Onderwijs.....	11
3. Meerjarenbegroting 2020 - 2024	12
3.1 Meerjarenexploitatierekening.....	12
3.2 Meerjarenbalans.....	13
3.3 Eigen vermogen (verloop en ontwikkeling)	13
3.4 Toelichting begroting.....	15
4. Financieel beleid.....	19
4.1 Kengetallen.....	19
4.2 Planning en control	20
4.3 Treasury	21
5. Ondertekening.....	22
6. Bijlagen.....	23
6.1 Begroting gemene rekening.....	23

Afkortingen

ABB	vereniging algemene besturenbond
ABP	stichting pensioenfonds ABP (voorheen algemeen burgerlijk pensioenfonds)
ADV	arbeidsduurverkortung
AOB	Algemene Onderwijsbond
AOW	algemene ouderdomswet
Arbo	arbeidsomstandigheden
BAPO	bevordering arbeidsparticipatie ouderen <i>de nieuwe BAPO-regeling duurzame inzetbaarheid</i>
BZA	tijdelijk besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid onderwijs- en onderzoekspersoneel
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CASO	Commissie Automatisering Salarisadministratie Onderwijs
CFI	centrale financiën instellingen
DGO	decentraal georganiseerd overleg
DMT	Drie-Minuten-Toets
DOP	doorstroming onderwijspersoneel
FBS	formatiebudgetsysteem
FPU	flexibel pensioen en uittreden
FRE	formatie rekeneenheid
fte	fulltime equivalent (formatie-eenheid)
FUWA	functiewaardering
GMR	gemeenschappelijke medezeggenschapsraad
GO	georganiseerd overleg
GOA	gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
HOS	herstructurering onderwijssalarissen
HPT	herplaatsingstoelage
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IP	invaliditeitspensioen
IPB	integraal personeelsbeleid
ISOVSO	interim-wet speciaal en voortgezet speciaal onderwijs
IVBO	individueel voorbereidend beroepsonderwijs
KDU	kortdurende uitkering
KEA	kleinschalig experiment achterstandsbestrijding
KSE	kwalificatiestructuur educatie
LAKS	Landelijk Actie Komitee Scholieren
LCW	les- en cursusgeldwet
LGF	leerlinggebonden financiering
LGU	loongerelateerde uitkering
LICA	landelijk informatie centrum aansluiting vo-hbo
LIO	leraar in opleiding
LKD	leeftijdsbewust personeelsbeleid, kwaliteitsbeleid en doelgroepenbeleid
LNv	(Ministerie van) Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
LOB	landelijk orgaan beroepsonderwijs
LOM	leer- en opvoedingsmoeilijkheden
LSE	Landelijk Steunpunt Emancipatie
LWOO	leerwegondersteunend onderwijs
MOA	management, ondersteuning en arbeidsmarkt

MR	medezeggenschapsraad
NT-2	Nederlands als tweede taal
OALT	onderwijs in allochtone levende talen
OBP	onderwijsondersteunend en beheerspersoneel
OCW	(ministerie van) onderwijs, cultuur en wetenschappen
OOP	onderwijsondersteunend personeel
OOW	overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
OP	onderwijsgevende personeel
PMR	personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad
PO	primair onderwijs
PPO	personeelsvoorziening primair onderwijs
RDDF	risicodragend deel van de formatie
REC	regionaal expertise centrum
RO	raamovereenkomst
RPBO	rechtspositiebesluit onderwijspersoneel
RST	regulier schooltoezicht
RVC	regionale verwijzingscommissie
SBO	speciaal basisonderwijs
SOP	seniorenregeling onderwijspersoneel
SVO	speciaal voortgezet onderwijs
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
USZO	Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs
VBO	voorbereidend beroepsonderwijs
VMBO	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VO	voortgezet onderwijs
VSO	voortgezet speciaal onderwijs
VSO-LMK	voortgezet speciaal onderwijs voor moeilijk lerende kinderen
VSO-LOM	voortgezet speciaal onderwijs voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden
VSV	voortijdig schoolverlaten
VUT	vervroegde uittreding
VVE	voor- en vroegschoolse educatie
VVU	vervolguitkering
VWO	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WAO	wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WIA	wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WAZ	wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WBO	wet op het basisonderwijs
WEB	wet educatie en beroepsonderwijs
WEC	wet op de expertisecentra
WHW	wet op het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek
WMO	wet medezeggenschap onderwijs
WO	wetenschappelijk onderwijs
WOV	wet op de onderwijsverzorging
WPO	wet op het primair onderwijs
WRHBO	werkloosheidsregeling hoger beroepsonderwijs
WSF	wet op de studiefinanciering
WSNS	weer samen naar school
WTS	wet tegemoetkoming studiekosten studerenden die deeltijdonderwijs volgen (volgens hoofdstuk 4 van de WTS)
WVO	wet op het voortgezet onderwijs
WW	wet op de werkloosheidsverzekering

Inleiding

Voor u ligt de eerste begroting van OPO Furore als dochter binnen de Holding Adenium. Het is ook de eerste begroting die hoort bij de uitrol van het nieuwe strategisch beleidsplan van Adenium en de daaraan gekoppelde schoolplannen van onze kindcentra.

In deze begroting daarom een nadrukkelijke koppeling met de strategie van Adenium en specifiek de scholen daarbinnen van OPO Furore. Ook is rekening gehouden met de (mogelijke) financiële uitdagingen die in 2020 en de jaren erna op ons af gaan en kunnen komen. Daarnaast wordt in een bijlage stilgestaan bij de kosten die we gezamenlijk maken als dochters binnen de Holding. Dit zijn de zogenaamde kosten voor gemene rekening.

Onze insteek bij deze begroting is om alle beschikbare financiële middelen zo optimaal mogelijk in te zetten om onze strategische opdracht voor de komende jaren waar te maken “Kindcentra waar je leert te leren en het leven leert te leven”.

Binnen een zo optimaal mogelijke inzet, hebben we er specifiek voor gekozen om de komende jaren te gaan investeren in de kwaliteit van het onderwijs op onze scholen. Uit de korte historie weten we dat dit ook noodzakelijk is voor de scholen van OPO Furore. Op het domein van kwaliteit van onderwijs zijn onze scholen niet allemaal vrij van onze bestuurlijke zorgen.

Deze niet structurele investeringen worden gepleegd door het eigen vermogen te verkleinen. Dit kan de komende jaren, zonder daarbij ons financieel risicomanagement in gevaar te brengen.

Kwaliteit van onderwijs is in onze optiek direct gekoppeld aan de inzet van mensen. Vandaar dat deze begroting in principe niet los valt te lezen van het bestuursformatieplan. In dit plan wordt uitgelegd op welke wijze en met welke spelregels bijna 85% van onze baten wordt ingezet.

We wensen alle betrokken ook in financieel opzicht goede en gezonde jaren toe. Alles met het doel voor het ogen de goede dingen voor kinderen en medewerkers te blijven doen zodat voor hen onze strategische doelen gerealiseerd kunnen worden.

Thijs Praamstra
Bas van Loo
College van Bestuur

1. Landelijke ontwikkelingen

Voor de inrichting van het onderwijs zijn onderwijsinstellingen afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Die ontwikkelingen kunnen substantieel ingrijpen in de exploitatie. Waar dat mogelijk is zijn de gevolgen van de genoemde ontwikkelingen reeds in de begroting verwerkt. De genoemde maatregelen zullen in ieder geval consequenties hebben voor de komende begrotingen en het bestuursformatieplan 2021-2025.

Verhoging structurele bekostiging

Vrijwel ieder schoolbestuur heeft in toenemende mate te maken met het feit dat leerkrachten niet of nauwelijks beschikbaar zijn om de basisformatie in te vullen of vervanging te regelen. Daarnaast is de werkdruk een structureel probleem.

Zolang de overheid geen structurele middelen beschikbaar stelt om de klassen te verkleinen en de salarissen te verhogen zal dit niet veranderen. Ook moeten de PABO's werken aan de kwaliteit van de opleiding, zodat die beter aansluit en leerkrachten 'blijvers' worden in het primair onderwijs. Het eenmalig beschikbaar stellen van extra middelen zal geen soelaas bieden. Daarmee kunnen geen extra leerkrachten betaald worden.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Per 1 januari 2020 is, na een proces dat reeds is gestart begin jaren tachtig, de wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) ingevoerd. Daarmee wordt het private arbeidsrecht van toepassing op de arbeidsverhoudingen bij overheidswerkgevers. De bestuursrechtelijke regels rond bezwaar en beroep in ambtenarenzaken komen te vervallen en de speciale regels voor het arbeidsvoorwaarden-overleg en de doorwerking van gemaakte afspraken worden vervangen door het reguliere cao-recht. De gewijzigde rechtspositie heeft geresulteerd in een aangescherpt aannamebeleid.

Vereenvoudiging bekostiging

In 2019 is onderzocht hoe de complexe bekostiging eenvoudiger kan worden gemaakt. In de huidige regelgeving zijn er veel componenten die de bekostiging bepalen. In de voorgestelde bekostigings-systematiek die aan de PO-raad is voorgelegd, is de hoeveelheid indicatoren teruggebracht tot één indicator, namelijk het aantal leerlingen op 1 februari van het voorgaande jaar. De verhouding onderbouw - bovenbouw en de gemiddelde gewogen leeftijd van het personeel wordt op het landelijk niveau gebracht (nu is dat schoolniveau). Deze systematiek is nog niet doorgevoerd. De effecten hiervan voor OPO Furore moeten verder worden onderzocht.

Participatiefonds (PF)

Het participatiefonds is bezig met modernisering en vereenvoudiging van de bestaande systematiek. Voor de schoolbesturen betekent het dat er meer prikkels voor schoolbesturen komen ter beheersing van lopende en nieuwe werkloosheidskosten. Daarnaast wordt het re-integratiebeleid van het fonds vernieuwd. De streefdatum om deze in te voeren is 1 januari 2021. Bij de nieuwe vergoedingssystematiek betaalt ieder schoolbestuur 50% en wordt 50% vergoed vanuit het fonds. Voldoet het ontslag aan de beëindigingsgronden in het reglement en voldoet het schoolbestuur aan de inspanningsverplichting om het ontslag te voorkomen, dan kan de werkgever een verzoek indienen om de eigen bijdrage te verlagen tot 10%.

Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Als we het doel van de Wet Arbeidsmarkt in Balans kort willen samenvatten is dat “vast werk minder vast maken en flexwerk minder flexibel”. Dus een soepeler werkende arbeidsmarkt waarbij meer werkenden zekerheid kunnen krijgen, met daarnaast nog steeds voldoende ruimte voor flexwerk.

Bij ontslag moet volledig worden voldaan aan één van de acht ontslaggronden. Dit kunnen combineren van ontslaggronden wordt de cumulatiegrond genoemd. Bij de cumulatiegrond kan de werknemer een extra vergoeding toegekend krijgen van maximaal 50% van de transitievergoeding. Dat betekent dat een werknemer in geval van een cumulatiegrond recht heeft op maximaal 1,5 keer de transitievergoeding.

Wat verandert is dat werknemers direct bij indiensttreding recht hebben op een transitievergoeding: dat was pas na 2 jaar. De ‘nieuwe’ berekening is per kalenderjaar dat de arbeidsovereenkomst heeft geduurd. Bij lange dienstverbanden zal de transitievergoeding daardoor lager uitvallen. De transitievergoeding bedraagt maximaal € 81.000 of een bedrag dat gelijk is aan het jaarsalaris indien het jaarsalaris meer bedraagt dan € 81.000.

2. Organisatieontwikkeling

2.1 Strategisch beleid 2019-2023

Afgelopen jaar is met alle betrokkenen in de organisatie gewerkt aan een nieuw strategisch beleidsplan (SBP) voor de periode 2019-2023. Kern van het strategisch beleidsplan is dat we met elkaar willen en gaan werken aan de vorming van IKC's. De collectieve ambitie daarbij is: "Kindcentra waar je leert te leren en het leven leert te leven". De kernwaarden die we hebben geformuleerd zijn: identiteitsrijk, vertrouwen, ontwikkelen, professioneel en kwaliteit.

Er is nadrukkelijk gekozen om het SBP mede uit te werken met behulp van expeditie teams. Deze bestaan uit teams van directeuren, medewerkers van het servicebureau en overige medewerkers uit de organisatie.

Alle scholen gaan de komende periode partners zoeken, als ze die nog niet hebben, om een IKC te starten dan wel uit te bouwen. Het servicebureau wordt verder doorontwikkeld voor een optimale ondersteuning en ondersteuningsstructuur van alle scholen en betrokkenen.

De beide SBO-scholen van OPO Furore en PCBO Smallerland fuseren tot een krachtige partner binnen Samen Kansrijk.

2.2 Ontwikkeling leerlingaantallen

Leerlingen zijn het bestaansrecht van onderwijsorganisaties en de basis voor de rijksbekostiging en de beschikbaarstelling van middelen. Derhalve houden we bij de (meerjaren)begroting terdege rekening met de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen.

Prognoses leerlingaantallen

		Per 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022	2023
12EG	't Partoer		345	347	314	286	265	257
12VK	Hurdegarijp		154	136	124	114	109	103
14BP	Thrimwalda		74	70	71	71	73	70
14EQ	It Kruied		42	41	44	42	41	45
14GN	De Swetten		275	270	284	288	282	270
14HJ	De Opstap		77	75	73	73	77	79
14JY	Sinnehonk		41	41	42	39	39	40
14LR	De Pionier		167	137	126	118	112	109
14MN	De Romte		120	123	119	114	117	115
14XM	De Kameleon		222	217	228	235	238	233
15KG	De Tille		110	95	88	88	82	83
15UB	De Bolder		267	308	289	280	270	268
15YO	Finneblom		78	86	87	87	94	100
16CB	De Wiksel		43	55	55	53	52	49
16HM	It Werflân		90	95	109	113	114	115
27UC	De Meander		421	398	367	347	327	313
	Totaal (excl. SBO)		2.526	2.494	2.420	2.348	2.292	2.249
19QG	It Heechhof (SBO)		145	144	143	143	143	143
	Totaal (incl. SBO)		2.671	2.638	2.563	2.491	2.435	2.392

Geografische en schoolspecifieke (SBO) ontwikkeling leerlingaantallen

Per 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gemeente Smallerland	1.673	1.661	1.633	1.609	1.571	1.540
Gemeente Tytsjerksteradiel	853	833	787	739	721	709
It Heechhof (SBO)	145	144	143	143	143	143
Totaal (incl. SBO)	2.671	2.638	2.563	2.491	2.435	2.392

Ontwikkeling leerlingaantallen onderbouw en bovenbouw

Per 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Onderbouw (OB)	1.188	1.193	1.138	1.061	1.006	1.034
Bovenbouw (BB)	1.338	1.301	1.282	1.287	1.286	1.215
Totaal (excl. SBO)	2.526	2.494	2.420	2.348	2.292	2.249
Vershil OB en BB	- 150	- 108	- 144	- 226	- 280	- 181

2.3 Administratie, beheer en bestuur

Met ingang van 2020 wordt voor de administratieve verwerking van financiële- en salarismutaties gebruik gemaakt de software van Onderwijsbureau Meppel en de managementinformatie die daarbij worden geleverd (TOBIAS), o.a. voor de begroting en de formatie planning.

2.4 Huisvesting

Voor 2020 staat de start van de bouw van een nieuwe AZC school in Burgum op het programma. Waar nodig zijn extra middelen gereserveerd voor kosten die voor rekening van het bestuur komen bij en ten gevolge van de nieuwbouw. In voorbereiding voor nieuwbouw zijn de school in Tytsjerk en Samen Kansrijk: daar gaat het voor ons bestuur om de SBO-scholen in Drachten.

Een kleine uitbreiding zal begin 2020 plaats vinden op De Finneblom in Boornbergum. Tevens zullen in 2020 de laatste restpunten van de nieuwbouw van De Pionier en de Vlinderboom in Drachten worden afgerond.

2.5 Personeel

Het HRM-beleid wordt herzien vanuit de visie om toekomstbestendig en een aantrekkelijke werkgever te zijn.

De IKC's hebben adequaat toegeruste directeuren en binnen onze holding Adenium zorgen we middels een eigen kweekvijverprogramma voor voldoende directeuren voor de toekomst. Met de gemeenten spreken we over de IKC vorming en stellen uiteindelijk een Integraal Huisvestingsplan af.

We werken voortdurend en actief aan een cultuur van vertrouwen zowel met medewerkers, als leerlingen en ouders.

Een visie op eigenaarschap en zelf organiserend vermogen betreffende alle processen van Adenium wordt uitgewerkt. Daarbij worden technologische applicaties nuttig ingezet en zorgen we dat alle betrokkenen snel en effectief de informatie krijgen die ze nodig hebben. Tevens komt uit de visie een goede allocatie van medewerkers en middelen voort.

In 2020 hebben alle scholen vanuit het SBP een nieuw schoolplan gemaakt waarin de lokale kleur van de school nadrukkelijk tot uiting komt.

Tevens wordt er een kwaliteit instrument voor Adenium uitgewerkt dat zorgt voor een goede monitoring, ondersteuning, scholing en toezicht van alle scholen hetgeen leidt tot een situatie waarin alle scholen in het basisarrangement van de inspectie zitten.

We zorgen voor een goed waarderingssysteem voor leerlingen, medewerkers, ouders en in- en extern betrokkenen. Zo kunnen we voortdurend aan de optimalisering van onze scholen

Verder is er vanuit de portefeuille HRM speciaal aandacht voor de inzet van een nieuwe beleidslijn vanuit het Expeditieteam Leiderschap en HRM. Hier komt bij dat er voor verschillende beleidsonderwerpen al sprake zal zijn van ritsen van beleid wat betekent dat voor een van beide dochters een verandering van beleid en in de kostenstructuur plaats zal vinden. Vooruitlopend op de uitwerking van het beleid zijn de bedragen hiervoor in de begroting meegenomen.

Voor dochter OPO Furore wijzigt per januari 2020 wet- en regelgeving met betrekking tot de WNRA, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren. In de begroting is hiervoor een bedrag meegenomen voor transitievergoedingen.

Ten opzichte van voorgaande begrotingen zal voor dochter OPO Furore een grotere uitsplitsing van kosten zichtbaar zijn omdat de begroting vanuit de portefeuille HRM op elkaar afgestemd is om zo ook te komen tot een optimale budgetbewaking.

2.6 Onderwijs

Kansrijke Overstap (PO-VO)

Voor het schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 is een subsidie door het ministerie beschikbaar gesteld van €248.000 voor de twee aanvragen die wij hebben gedaan voor "doorstroom PO-VO" samen met CSG Liudger en OSG Singelland. We zijn niet bij nul gestart wat betreft de inhoud van deze trajecten omdat in de voorgaande jaren al samenwerking plaatsvond tussen OSG Singelland - OPO Furore en CSG Liudger - PCBO Smallingerland. De werkgroepen schooladvies/overdracht/ouderbetrokkenheid en executieve functies vanuit OPO-Furore – OSG Singelland lopen door. Dat geldt ook voor de werkgroep Mens zijn vanuit PCBO Smallingerland en CSG Liudger. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat door wisselingen van mensen het proces zou worden vertraagd. De werkgroepen die nieuw worden geformeerd worden bemenst door mensen vanuit PCBO Smallingerland, OPO Furore, OSG Singelland en CSG Liudger. Dat geldt voor de werkgroep Visie op Leren. In 2020 zal uitvoering gegeven worden aan het opgestelde projectplan, passend bij de bestuursopdracht.

Kwaliteitszorg

Om de scholen te ondersteunen bij het realiseren van voldoende onderwijskwaliteit zal ook in 2020 het onderwijsteam binnen Adenium actief zijn. Scholen kunnen het onderwijsteam inschakelen voor advies en begeleiding bij o.a. het verbeteren van eindopbrengsten, didactisch handelen en zicht op ontwikkeling. Naar verwachting zullen een aantal scholen deze ondersteuning goed kunnen gebruiken n.a.v. zelfevaluaties, inspectiebeoordelingen, auditresultaten of in aanloop naar het bestuurstoezicht van OPO Furore in schooljaar 2020-2021.

IKC-vorming

Vanuit het strategisch beleid gaan alle scholen de komende jaren stappen maken richting integrale kindcentra. Deze IKC-vorming gaat gepaard met een periode van 'richten en inrichten' met andere IKC partners alvorens men integraal uitvoering kan geven aan een doorgaande ontwikkeling van kinderen. Deze fase van richten, inrichten en deels verrichten vraagt de komende vier jaar extra inzet en middelen.

Ondersteuning Passend onderwijs door PAT/BZT

Het preventief advies team (PAT) van OPO Furore en het bovenschools zorgteam (BZT) van PCBO Smallingerland zijn vanaf dit kalenderjaar 2020 samengevoegd. Binnen dit team zal afgestemd worden wat de nieuwe gezamenlijke werkwijze van ondersteuning wordt op gebied van leerlingenzorg. De financiering vindt plaats afzonderlijk per dochter, dus niet via de gemene rekening.

3. Meerjarenbegroting 2020 - 2024

In de meerjarenbegroting wordt een overzicht gepresenteerd over vijf kalenderjaren. Allereerst volgt het totaaloverzicht en toelichting van de meerjarenexploitatiebegroting.

Vervolgens wordt in de meerjarenbalans de samenstelling (3.2) en het verloop van het eigen vermogen (3.3) toegelicht.

De bedragen van de meerjarenbegroting wordt afgerond op € 1.000 weergegeven.

3.1 Meerjarenexploitatiekening

bedragen x 1.000,- EUR		Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten						
3.1	Bijdragen OCW	19.134	18.740	18.286	17.848	17.693
3.2	Overige overheidsbijdragen	378	378	358	358	358
3.5	Overige baten	210	162	162	162	162
Totaal baten		19.722	19.280	18.806	18.368	18.213
Lasten						
4.1	Personeel	16.097	15.694	15.247	14.812	14.681
4.2	Afschrijvingen	592	571	571	571	571
4.3	Huisvestingslasten	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819
4.4	Overige instellingslasten	1.494	1.463	1.428	1.394	1.382
Totaal lasten		20.002	19.547	19.065	18.596	18.453
5	Saldo financiële baten en lasten	1	1	1	1	1
6	Buitengewone baten	-	-	-	-	-
	Buitengewone lasten	-	-	-	-	-
Saldo		-	-	-	-	-
Totaal algemeen		-/- 279	-/- 266	-/- 258	-/- 227	-/- 239

Toelichting baten

De Rijksbijdragen nemen met name af door een dalend leerlingaantal. Daarnaast worden de vergoedingen voor 1^e opvang en opvang azc-kinderen voor 2020 e.v. € 250.000 lager geraamd.

Toelichting lasten

De lasten in de exploitatie worden strak gemonitord en grotendeels op basis van beleidsuitgangspunten gebudgetteerd. De lasten in deze exploitatie zijn hoger begroot dan de baten. De begrote extra lasten betreffen met name incidentele/eenmalige lasten, bedoeld om de doelstellingen uit het strategisch beleidsplan te implementeren. Het CvB beoordeelt vooraf de door de expeditieteams aangedragen plannen op inhoud en financiering.

3.2 Meerjarenbalans

Op grond van voorgaande geprognosticeerde exploitatieresultaten en rekening houdende met de globale meerjareninvesteringsplannen inzake meubilair, leermiddelen en ICT en het meerjaren-onderhoudsplan, kunnen voor de komende jaren de volgende balansprognoses worden gepresenteerd:

bedragen x 1.000,- EUR

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
1 Activa						
Vaste activa						
1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
1.2 Materiële vaste activa	2.572	2.572	2.572	2.572	2.572	2.572
Viottende activa						
1.4 Voorraden						
1.5 Vorderingen	1.729	1.729	1.729	1.729	1.729	1.729
1.7 Liquide middelen	4.101	3.769	3.430	3.222	2.995	2.756
Totaal activa	8.468	8.136	7.797	7.589	7.362	7.123
2 Passiva						
2.1 Eigen vermogen	5.975	5.696	5.430	5.172	4.945	4.706
2.2 Voorzieningen	614	561	488	538	538	538
2.4 Kortlopende schulden	1.879	1.879	1.879	1.879	1.879	1.879
Totaal passiva	8.468	8.136	7.797	7.589	7.362	7.123

3.3 Eigen vermogen (verloop en ontwikkeling)

Vanaf 1 augustus 2006 is er sprake van lumpsumfinanciering. Daardoor hebben we een grotere bestedingsvrijheid gekregen, maar ook grotere risico's. Bij beide rechtsvoorgangers zijn destijds de risico's in beeld gebracht en is er ook gekeken naar de omvang van het weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen hebben we destijds gedefinieerd als:

"Het vermogen van een schoolbestuur primair onderwijs om niet structurele (of tijdelijke structurele) financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten".

In deze begroting lopen we, zoals ook in eerdere is gebeurd, nogmaals langs mogelijke risico's, kijken we of er onderdelen gewijzigd zijn en of er mogelijk risico's bij zijn gekomen.

Samenvatting van het benodigd weerstandsvermogen:

1.	Daling leerlingaantallen	1.000.000
2.	Indexering GPL en "plotselinge" afwijkingen van de bekostiging	400.000
3.	Onvoldoende beleidsvoerend vermogen	120.000
4.	Toepassing T-1 systematiek	120.000
5.	GGL alleen van toepassing voor OP	PM
6.	BAPO, duurzame inzetbaarheid en ouderschapsverlof	400.000
7.	Vervangingsfonds	250.000
8.	Onderhoud en m ²	PM
9.	Kosten functiedifferentiatie	PM
10.	Passend Onderwijs	100.000
11.	Detachering personeel	140.000
12.	Vereenvoudiging bekostiging	PM
13.	Benodigd voor financiering vaste activa	2.571.000
		<u>5.101.000</u>

Per 31 december	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eigen vermogen	6.333	5.975	5.696	5.430	5.172	4.945
Gewenste minimum eigen vermogen	5.101	5.101	5.101	5.101	5.101	5.101
Verschil	1.232	874	595	329	71	-156

Het gewenste minimum eigen vermogen is het op basis van een risicoanalyse berekend weerstandsvermogen. Dit laat zien dat het eigen vermogen op langere termijn (2023) niet op peil is. Door veranderende wet- en regelgeving en omstandigheden is de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen niet vanzelfsprekend. Komend jaar zullen de afzonderlijke risico's opnieuw tegen het licht gehouden worden en op uniforme wijze per dochter OPO Furore en PCBO Smallerland worden beschreven en gewogen.

3.4 Toelichting begroting

De baten bestaan voor het overgrote deel uit rijksbaten. De begroting wordt opgesteld op basis van de actuele informatie. De exploitatieonderdelen baten (3) en lasten (4) worden hier gedetailleerd weergegeven.

Rijksbijdragen

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Personeel regulier	11.812	11.054	10.853	10.660	10.470	10.377
- Onderwijsachterstandsmiddelen	272	1.028	963	896	856	856
- Personeelsbeleid en schoolontw.	2.517	2.585	2.551	2.502	2.458	2.434
- Materiële instandhouding	2.403	2.319	2.280	2.238	2.202	2.177
- Opvang vreemdelingen	658	411	385	387	387	387
- Prestatiebox	524	522	512	498	485	478
- Fusiemiddelen	291	305	305	235	136	136
- Vrijroosteren leerkrachten	85	-	-	-	-	-
- Passend Onderwijs	963	910	891	870	854	848
Totaal Rijksbijdragen	19.525	19.134	18.740	18.286	17.848	17.693

De Rijksbijdragen nemen met name af door een dalend leerlingaantal. Daarnaast worden de vergoedingen voor 1^e opvang en opvang azc-kinderen voor 2020 e.v. € 250.000 lager geraamd door gewijzigde bekostiging. De Fusiemiddelen worden voor een periode van 6 schooljaren beschikbaar gesteld en (bijzondere bekostiging samenwerkingsscholen) komen vanaf schooljaar 2022-2023 deels te vervallen.

Overige overheidsbijdragen

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Huurvergoeding gemeente	305	311	311	311	311	311
- Schoolbegeleiding gemeente	10	10	10	10	10	10
- Overige vergoedingen	16	36	36	16	16	16
- Vergoeding Frysk provincie	19	21	21	21	21	21
Totaal Overige overheidsbijdragen	350	378	378	358	358	358

De gemeente Smallingerland vergoedt de huur van twee brede scholen. De staat onder de huisvestinglasten vermeld.

Overige baten

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Verhuur lokalen	6	6	6	6	6	6
- Overige vergoeding derden	125	91	70	70	70	70
- Detacheringsinkomsten	356	113	86	86	86	86
Totaal Overige baten	487	210	162	162	162	162

Detachering betreft met name uitleen van onderwijspersoneel aan PCBO Smallerland en stichting ROOBOL. De omvang van de detachering is voor 2020 naar beneden bijgesteld. Huurbijdragen worden begroot naar de werkelijke baten in de huidige situatie. Er is nieuw verhuurbeleid waardoor op verhuur kan worden geacteerd en mogelijk tot hogere huurinkomsten zal leiden. Ouderbijdragen worden door dochter OPO Furore niet gevraagd. Dit gaat via aparte stichtingen per school.

Toelichting lasten

Personele lasten

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Loonkosten personeel	15.374	14.972	14.569	14.117	13.832	13.913
- Overige personele lasten	1.161	951	951	956	806	594
- Organisatieontwikkeling	-	174	174	174	174	174
Totaal Personele lasten	16.535	16.097	15.694	15.247	14.812	14.681

In 2020 zien we dat de personele lasten teruglopen. De extra middelen om de doelstellingen van het SBP te implementeren zijn als personele lasten onder de noemer organisatieontwikkeling begroot.

Afschrijvingen

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Gebouwen en terreinen	-	44	25	25	25	25
- Inventaris en apparatuur	101	121	121	121	121	121
- Meubilair	149	117	114	114	114	114
- ICT	122	217	218	218	218	218
- Onderwijsleerpakket	129	93	93	93	93	93
Totaal Afschrijvingen	501	592	571	571	571	571

Huisvestingslasten

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Huur	356	352	352	352	352	352
- Dotatie onderhoudsvoorziening	324	288	288	288	288	288
- Onderhoud gebouwen	281	331	331	331	331	331
- Tuinonderhoud	44	41	41	41	41	41
- Energie	201	200	200	200	200	200
- Schoonmaakonderhoud	436	417	417	417	417	417
- Heffingen	32	36	36	36	36	36
- Overige huisvestingslasten	184	154	154	154	154	154
Totaal Huisvestingslasten	1.858	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819

Tegenover de huur staat huurvergoeding van de gemeente (zie 3.2 Overige Overheidsbijdragen). Het onderhoud aan gebouwen hangt deels af van onvoorziene omstandigheden. Energielasten en heffingen zijn lastig te begroten en conform 2019 begroot.

Overige instellingslasten

(bedragen x 1.000,- EUR)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
- Administratie- en beheerslasten	447	433	440	440	439	420
- Inventaris, apparatuur en leermidd.	730	850	817	784	752	760
- Overige instellingslasten	211	211	206	204	203	202
Totaal Overige instellingslasten	1.388	1.494	1.463	1.428	1.394	1.382

De uitgaven voor inventaris, apparatuur en leermiddelen stijgen ten opzichte van 2019 onder meer door digitalisering van het onderwijs.

Toelichting financiële baten en lasten

De ontwikkeling op de financiële markten heeft ertoe geleid dat er voor onderwijsinstellingen nagenoeg geen rendement meer te verwachten is. Nu de rente 0% bedraagt of zelfs rente in rekening wordt gebracht voor aanwezige liquiditeiten zal OPO Furore zijn financieel beleid opnieuw beoordelen.

4. Financieel beleid

4.1 Kengetallen

Kengetallen worden gehanteerd voor een beter begrip en om meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de financiële positie in de loop van de tijd.

Kengetallen				2019	2020	2021	2022	2023	2024
									
solvabiliteit	$\frac{\text{eigen vermogen} + \text{voorzieningen}}{\text{balans totaal}}$	=		78%	77%	76%	75%	74%	74%
liquiditeit	$\frac{\text{vlottende activa}}{\text{kortlopende schulden}}$	=		3,10	2,93	2,75	2,64	2,51	2,39
weerstandvermogen	$\frac{\text{eigen vermogen} -/- \text{materiële vaste activa}}{\text{rijksbijdragen}}$	=		17%	16%	15%	14%	13%	12%
kapitalisatiefactor	$\frac{\text{balans totaal} -/- \text{gebouwen en terreinen}}{\text{totale baten}}$	=		42%	41%	40%	40%	40%	39%

Solvabiliteit

De ratio 'solvabiliteit' geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om op de lange termijn aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. De Inspectie hanteert hierbij een signaleringswaarde van 30%.

De solvabiliteit is ruim voldoende.

Liquiditeit

De ratio 'liquiditeit' geeft aan of de organisatie in staat is om alle schulden te kunnen betalen. De Inspectie hanteert hierbij een signaleringswaarde van 0,75.

De liquiditeit is ruim voldoende.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft een indicatie van de financiële veerkracht van de organisatie. Is de organisatie voldoende in staat eventuele financiële tegenvallers op te vangen? Het weerstandvermogen vormt daarmee een buffer voor eventuele calamiteiten. Een weerstandvermogen beneden de 10% is te laag en brengt de weerbaarheid van de organisatie om risico's op te kunnen vangen in gevaar.

Op basis van de balansprognoses daalt het weerstandsvermogen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de verwachte negatieve resultaten voor de komende jaren.

Kapitalisatiefactor

De commissie 'Don' heeft in 2009 het rapport opgeleverd inzake het financieel beleid van onderwijsinstellingen. Een van de conclusies van de commissie was dat het hanteren van financiële kengetallen het bestuur kan helpen bij het financiële beleid.

Voor een beoordeling van het vermogensbeheer stelt de commissie de totale behoefte aan kapitaal centraal. Uitgaande van het nieuwe vertrekpunt hanteert de commissie de kapitalisatiefactor als nieuw kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. Als instellingen meer kapitaal hebben dan past bij de jaarlijkse baten, wordt een deel van dat kapitaal kennelijk niet efficiënt benut: men zou immers dezelfde diensten moeten kunnen leveren met minder kapitaal.

Voor schoolbesturen in het primair onderwijs die in beginsel geen gebouwen en terreinen op hun balans hebben, adviseert de commissie een bovengrens aan de kapitalisatiefactor van 35% voor grote instellingen (totale baten > € 8 miljoen) en 60% voor kleine instellingen (totale baten < € 5 miljoen). Tussen de € 5 miljoen en € 8 miljoen geldt een glijdende schaal.

Op basis van de grootte van de stichting bedraagt de door de commissie 'Don' gestelde 'norm' dus 35%. De kapitalisatiefactor is daarmee strikt genomen te hoog.

De hoge kapitalisatiefactor is overigens ook wel een gewenste situatie omdat het verzorgingsgebied van de stichting gekwalificeerd mag worden als 'krimpgebied'. Als gevolg van de dalende leerlingaantallen is het inherent risico van de stichting groter, waardoor een hoger weerstandsvermogen noodzakelijk wordt geacht.

Oordeel kengetallen

Vastgesteld mag worden dat de financiële situatie van de stichting goed is. Het streven van de stichting is derhalve zeker niet primair gericht om de exploitatie jaarlijks positief af te sluiten. Aangezien er hierbij wel een gecalculeerd risico wordt genomen, is het van belang om met name het leerlingaantal en de daarvoor ingezette personele formatie strikt en blijvend te monitoren.

4.2 Planning en control

De planning en control bestaat uit de stappen van vooruitkijken, sturen, bijsturen en verantwoorden. Schematisch weergegeven geeft dat de volgende informatie:

	Stappen	Q1	Q2	Q3	Q4
Grootboek	Bijsturen	X	X	X	X
Maandrapportage	Bijsturen	X	X	X	X
Conceptbegroting	Vooruitkijken en sturen			X	
Definitieve begroting	Vooruitkijken en sturen				X
Conceptjaarstukken	Verantwoorden	X			
Definitieve jaarstukken	Verantwoorden		X		

4.3 Treasury

Treasury kan worden omschreven als “het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico’s”. Treasury is een belangrijk instrument geworden en krijgt daardoor steeds meer bestuurlijke betekenis. Het bestuur heeft daarom zorggedragen voor een verantwoorde en professionele inrichting van de treasuryfunctie. Een bindend kader hiertoe is in de Regeling ‘Beleggen en belenen’ weergegeven die sinds 2001 van kracht is. In 2010 is deze regeling deels herzien en geactualiseerd. Een volgende wijziging heeft plaatsgevonden in 2016. Hoewel er in de nieuwe regeling een behoorlijk aantal wijzigingen heeft plaatsgevonden, heeft de nieuwe regeling in de praktijk feitelijk geen gevolgen voor het ‘treasurybeleid’ van OPO Furore.

OPO Furore heeft tot op heden nog nooit leningen afgesloten.

De beleggingen kennen een laag risico. De gelden worden ‘belegd’ bij onder andere de huisbankier door deze voor een deel op (internet)spaarrekeningen te plaatsen. Geen van deze rekeningen kennen (opname)beperkingen. Het deel van de liquide middelen dat niet op korte termijn behoeft te worden ingezet in het primaire proces, is op een zogenaamde ‘Direct Sparen’-rekening bij de huisbankier gezet.

Om ervoor te zorgen dat er ook bij de beleggingen sprake is van een zekere mate van risicospreiding, is de helft van de - tijdelijk - overtollige liquide middelen belegd bij een andere - eveneens - systeembank. Ook die belegging kent geen opnamebeperkingen.

De huidige renteontwikkeling kan leiden tot een verkenning van de beleggingsmogelijkheden en aanpassing van het treasurybeleid. Het huidige treasurybeleid is in een statuut vastgelegd. Het beleid is erop gericht om een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. Deze afweging wordt meegenomen in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van middelen. In de praktijk wordt invulling gegeven aan dit profiel door gebruik te maken van diverse (internet)spaarrekeningen.

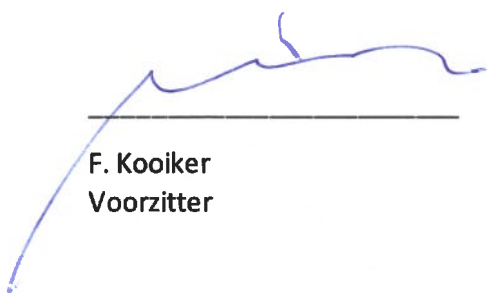
In 2017 is een nieuw treasurystatuut vastgesteld (conform de ‘Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016’ (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 1 juli 2016)). Deze geldt ook voor 2019.

5. Ondertekening

Het College van Bestuur heeft in de vergadering van 30 - 01 - 2020 het voornemen uitgesproken om de meerjarenbegroting 2020-2024 voor OPO Furore vast te stellen.

De leden van de Raad van Toezicht van Adenium hebben de meerjarenbegroting goedgekeurd in de vergadering van 31 - 01 - 2020

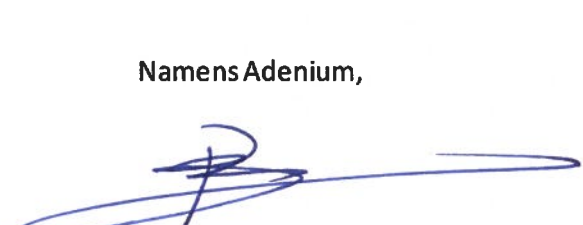
Namens de Raad van Toezicht,

F. Kooiker
Voorzitter

Het College van Bestuur, B. van Loo en T. Praamstra, heeft de meerjarenbegroting van OPO Furore vastgesteld op 03 - 02 - 2020

Namens Adenium,

B. van Loo

T. Praamstra

6. Bijlagen

6.1 Begroting gemene rekening

bedragen x 1.000,- EUR

		Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023		Begroting 2024	
		t.t.v.		t.t.v.		t.t.v.		t.t.v.		t.t.v.	
		Furore	PCBO	Furore	PCBO	Furore	PCBO	Furore	PCBO	Furore	PCBO
Gemene rekening											
4.1	Personeel	1.162.739		1.169.649		1.176.062		1.180.366		1.184.492	
4.3	Huisvestingslasten	104.114	674.389 488.350	104.114		104.114		104.114		104.114	
			60.386 43.728		60.386 43.728		60.386 43.728		60.386 43.728		60.386 43.728
4.4	Overige instellingslasten	101.303		81.303		81.303		81.303		81.303	
			58.756 42.547		47.156 34.147		47.156 34.147		47.156 34.147		47.156 34.147
Totaal gemene rekening		1.368.156	818.665 587.792	1.355.067	811.073 582.294	1.361.480	819.792 584.988	1.365.783	822.288 586.795	1.369.909	824.681 588.526

Toelichting

De kosten van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht en de personele kosten van het servicebureau worden verdeeld over de dochters in de holding Adenium. De zogenoemde "Gemene rekening" schrijft voor dat verrekening van loonkosten alleen mag als de verdeling ervan voor langere periode wordt vastgelegd. De percentages van de verdeling van deze kosten zijn berekend op basis van de verwachte omzet (rijksvergoeding) van de dochters over de komende 5 schooljaren en zal daarna opnieuw worden vastgesteld. De verhouding is 42% voor PCBO Smallingerland en 58% voor OPO Furore. Voor deze percentages is een verplichte toestemming van de belastingdienst verkregen om geen BTW te hoeven verrekenen tussen beide dochters.

De kosten onder gemene rekening zijn onderdeel van de exploitatielasten van de dochter OPO Furore en zijn niet specifiek zichtbaar gemaakt in de exploitatie. In de toekomstige begrotingen en verslaglegging zullen we dit specifiek zichtbaar maken.

